

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Babje čenče.

Stare babe so bile na glasu, da znajo po cele ure klepetati o stvareh, ki jih ni. Časi so pa vsak dan bolj resni, tudi napredek je vsak dan večji — ženske dandanes ne čenčajo več, ker imajo kot gospodinje zelo mnogo posla, če hočejo dati svoji družini pri tej draginji kaj v skledo.

Krivicco jim delamo torej, če govorimo o babjih čenčah, ne da bi zraven povedali, da čenčajo dandanes menda le še babe v hlačah! Moški torej, tisti seveda, ki nimajo skrbi, kaj bodo jedli temveč skrbe kvečjemu, kako bodo denar napravili. Po gostilnah in kavarnah posedajo in se iz dolgega časa razburajo z novicami, ki si jih sproti izmišlujejo. Ker se da o politiki največ neresničnega govoriti, ker je politika najbolj diplomatsko zamotana in zveržena, zato so te čenče najrajsi politične. Razburjanje pri njih je večinoma zelo temeljito, tako da vsled takih čenč mnogokrat kar celo omizje prestopi v drugo politično stranko, ali pa ustanavlja novo, včasih tudi kar no več novih strank. Taka babja čenča v hlačah se vam predstavi danes kot liberal, jutri se spomni, da vera mora biti in se izdaja za klerikalca, kadar bo kazalo se bo štulil tudi med nas socialiste. Pri tem bo govoril kar naprej o doslednosti in o programih, čeprav nobenega programa ne pozna, kaj še, da bi se po njem ravnal — program je pri njem to, da se dosledno obeša na tisto čenčo, ki je najbolj neumna in najbolj neverjetna. »Programatična« je pa pri njem tudi vera v tiste čenče, ki si jih je sam izmislil. V tiste veruje še najbolj.

Videl je na ulici šepavega človeka — pa si je mislil v svoji pobožni ljubezni do bližnjega: zakaj pa Bog Jožeta ni tako zaznamoval? Zaslužil bi!

Ta očitna krivica, ki mu jo je storil Bog, ga tako razkači, da bi polomil Jožetu obe nogi, če bi ga dobil v roke. Ker pa ga ne dobi v roke, gre s to pobožno željo v kavarno, vprašat, zakaj Jože krevlja. Čenčavi prijatelji sicer še ne vedo, da Jože krevlja, pač pa eden že ve, zakaj krevlja. Preteval se je, pa jo je izkupil. Prav je tako! Zakaj pa je tak pretepač!

Ali je res tak pretepač?

Kaj še ne veš? Saj je svojega prijatelja zadnjič tako vrgel skozi vrata, da se je ob nasprotno steno v veži ves razbil.

No, če je pa to res, potem je pa popolnoma prav, da jo je izkupil.

Dva, trije taki pogovori v kavarni, pa izve v 24 urah vsa Ljubljana, v 48 pa že tudi vsa Slovenija, da je Jožeta Bog kaznoval, ker je Janeza pobil. Pri

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 7 din., celoletno 84 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 50 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

teh čenčah nič ne pomaga, da hodi Jože okoli in da se mu nič ne pozna, da bi imel polomljene noge, in da hodi Janez okoli, pa nima glave niti obvezane, čeprav se tam na vežnem zidu še zdaj poznajo strijeni njegovi možgani... Nič ne pomaga, te čenče verujejo svojim lastnim izmišljenim čenčam...

Pustimo jih pri miru! Čenče so bile in bodo. Ljudje, ki nimajo pametnejšega dela, čenčajo in bodo čenčali. Pustimo jih in pečajmo se z resnimi možmi. Povejmo tem, da bodo čenče prenehale šele takrat, kadar jih ne bo nihče več poslušal, niti se po njih ravnal. Dokler bodo pa čenče našle za vsakim oglom dovolj zvestih poslušalcev, dokler se bomo pri svojem delu dali motiti od čenč, tako dolgo nimamo upati, da bi bilo čenč manj.

Naš čas je čenčav. — Trezne predurnosti nam je zelo treba! Zato smo postavili ta članek na — uvodno mesto.

Socializacija in brezalkoholne gostilne.

Neprimernemu številu članov človeške družbe ni mogoče zgraditi si lastnega ognjišča. Prisiljeno je, iskati hrane v tujih družinah, po raznih menzah in gostilnah. Pivska dolžnost, ki vlada pri nas, sili te ljudi, da razsipajo dan za dnem velike vsote za alkoholne pijače. Samci, uradniki, delavci in uslužbenci sploh so silno prizadeti od tega zla. Primorani so k nepotrebnim izdatkom, ko nimajo dovolj dohodkov niti za najpotrebnejše. Delavcu so oštirili pijavke, ki mu poleg denarja izsesajo še kri in mozeg. Ta krvavo zaslužen denar, ki bi ga lahko porabil v koristnejše namene, mora vreči na njih žrtvenik. Veliko preveč je breznic, ki zastrupljajo naše ljudstvo, veliko preveč.

Temu bi edino lahko odpomogle brezalkoholne gostilne in obednice. V

Ljubljani jih sicer imamo, toda tako neznačno število, da z njimi sploh ne moremo računati. Umevno je, da ti dve ubogi, ki jih imamo, ne odgovarjata svoji preveliki nalogi, ki jima naklada mesto tisočih in tisočih ljudi. Naval na brezalkoholne gostilne in menze nam jasno kaže, da je nujna potreba ustanoviti novih, večjih in popolnejših. Toda, kje dobiti potrebni kapital za opremo, za lokal in za tekoče stroške? Zasebniki ne vidijo dovolj dobička v brezalkoholnih gostilnah in rajši nalože denar v drugih obratih.

Pri tej stvari mora v mestih priskočiti napomoč občina. Občina naj socializira nekaj gostilen in naj nastavi gostilniškega poslovodjo kot občinskega uradnika. V ta namen je lahko mogoče spremeniti nekaj gostilen v brezalkoholne obednice brez večjih finančnih operacij.

OSKAR WILDE:

Učitelj modrosti.

Pa so se razljutili in mu dejali: »V puščavo si nas peljal, da te poslušamo. Ali nas gladne zapodiš, nas in veliko množico, ki ti je sledila?«

In jim je odgovoril rekoč: »O Bogu vam ne bom govoril.«

In množica je mrmrala in dejala: »V puščavo si nas peljal in nam nisi dal živeža. O Bogu nam govori, to nam bo zadostovalo. Ampak niti besedice jim ni odgovoril. Zakaj vedel je, da odda svoj zaklad, če bi jim govoril o Bogu.«

In njegovi učenci so žalostno odšli in množica se je vrnila domov. In mnogo jih je umrlo spotoma.

In ko je bil sam, je vstal in okrenil svoje obličje proti mesecu in je potoval sedem mesecev in nikomur ni govoril in nikomur ni odgovarjal. In ko je bil sedmi mesec dopolnjen, je dospel v puščavo, ki

se imenuje puščava velike reke. In tam je našel jamo, v kateri je nekoč prebival kentavr, pa si jo je izbral za svoje prebivališče in si spletel štorjo iz ločka, da bi ležal na nji, in je postal puščavnik. In vsako uro je puščavnik slavil Boga, ki mu je dovolil nekaj znanosti o sebi in o svoji čudežni veličini.

Ko je nekoč zvečer puščavnik sedel pred jamo, ki si jo je bil izbral za prebivališče, je videl mladega človeka s hudobnim in lepim obličjem, ki je šel slabo opravljen in praznih rok mimo. Vsak večer je hodil mladenič praznih rok mimo in vsako jutro se je vračal s škrlatom in biseri. Razbojnik je bil in karavane trgovcev je ropal.

In puščavnik se je oziral nanj in ga pomiloval. Ampak nobene besedice ni izustil. Zakaj vedel je, da kdor govori, izgublja vero.

In nekega dne, ko se je mladi človek vračal, roke polne škrlata in biserov, je

obstal, namrščil obrvi in udaril z nogo ob pesek rekoč puščavniku: »Kaj me gledaš, kedar grem mimo? Kaj je v tvojih očeh? Še nihče me ni gledal s takim pogledom. Kakor želo je tvoj pogled, ki me moti.«

In puščavnik mu je odgovoril rekoč: »Kar vidiš v mojih očeh, je sočutje. Sočutje gleda iz mojih oči nate.«

In mladenič se je porogljivo zakrohotal in zaklical puščavniku s trpkim glasom rekoč: »Škrlat in bisere imam v svojih rokah in ti imaš štorjo iz ločka. Kakšno je tvoje sočutje in zakaj sočutje?«

»Sočutje imam s teboj,« je dejal puščavnik, »ker nimaš znanosti o Bogu.«

»Ali je ta znanost o Bogu dragocena reč?« je vprašal mladi človek in pristopil bližje k vhodu.

»Bolj dragocena je od vsega škrlata in od biserov vsega sveta!« je odgovoril puščavnik.

»In ti imaš to dragocenost?« je dejal mladi razbojnik in pristopil še bližje.

Da se zadeva socialno pravično izvede, mora upravna oblast 1. vsakemu gostilničarju, ki ima več ko eno gostilno, odvzeti koncesije vseh ostalih; 2. odvzeti koncesijo onim, ki imajo že iz drugega dela ali kapitala dovoli dohodkov. Vse na ta način dobljene lokale, ki jih baš ne bo malo, bi jih bilo mogoče porabiti deloma za brezalkoholne gostilne, deloma za istotako potrebna stanovanja.

To zmanjšanje alkoholnih in ustanovitve večjega števila brezalkoholnih gostilen bi bil velik korak k treznosti in k rešilnemu dnevu socialnega vprašanja. Treznost je edina pot, ki vodi k našim ciljem.

P. J.

Politične vesti.

Parlamentarne komisije, ki se gredo skrivalnice. Dne 30. januarja je poslanec sodrug Divac podal predsedniku skupščine sledeče vprašanje: »V sedanjem rednem skupščinskem zasedanju sta bili dne 2. julija lanskega leta izvoljeni dve anketni komisiji. Ena je imela preiskati zlorabe storjene od strani upravnih organov na posesti Belje v Baranji, druga pa zlorabe v topčiderskem gospodarstvu. Od tega časa je preteklo sedem mesecev in doslej ni dobila skupščina še nobenega poročila. Kakšni so mogli biti vzroki, da se ti posli tako dolgo ne končajo, se ne ve. Zdi se pa, da je bil eden glavnih razlogov nedelavnost komisij samih. Zato se mi zdi potrebno, da se to takoj preišče in poda skupščini pojasnilo, ker se ne sme dovoliti, da bi se na tak način diskreditiral veliki pomen, ki ga mora imeti ustanova anketnih skupščinskih komisij. Omenjam, da se je godilo v »Privremenom Narodnom Predstavništvu«, da anketna komisija, izvoljena povodom takozvane klavniške subotičke afere sploh ni končala svojega dela, dasi je imela dovolj časa za to. In javnost je ostala pod vtiskom, da se je to namenoma storilo, da bi se nekatere ugledne osebe, ki so bile vpletene v to afero, rešile odgovornosti. Kako škodljivo je to za javno moralo, ni težko spoznati. Zato se ne sme dovoliti, da bi se kaj takega zgodilo tudi z omenjenima anketama.«
Itd. — Predsednik dr. Ribar je na seji 30. januarja podal pojasnilo, da sicer še ni doblil poročila komisij, da pa je izvedel, da sta končali svoje delo in predlaga skupščini zahtevo, da pride stvar do 10. februarja na dnevni red.

Naši največji »patrioti« so tiho-tapci. Včeraj je aretirala naša obmejna straža v Bakru dr. Vanja Potočnjaka in

Silvija Rupiniča, ki sta hotela v avtomobilu iztihotapiti 13 kilogramov zlatih napolnondorov. Ker je dr. Potočnjak znan kot eden največjih jugoslovanskih »patriotov«, je že več bakrskih advokatov poskušalo intervenirati zani.

Nekaj o naši militaristični vladi. Vojni proračun so skrčili za 400 milijonov kron, kar predstavlja neznatno vsotico iste ogromne vsote, ki jo izdaja naša vlada vsako leto za vojaštvo. Če bi teh 400 milijonov dala v kulturne svrhe, bi se zgodil na Balkanu nepojmljiv čudež.

Koliko nese trudančni kraljevski posest. Kakor poroča »Prager Presse« je prinesla bivša cesarica Zita na Madeiro večji del kronskih draguljev, ki jih je med vojno spravil na varno v Švici grof Berchtold po cesarjevem naročilu. Izmed draguljev cenijo večšaki samo »florentinca« na 25 milijonov švicarskih frankov, kar znese samo 1666 milijonov kron našega denarja. Pa naj reče kdo, da se ni izplačalo biti avstro-ogrskega cesar?

Velikanska rudarska stavka na Češkem. Generalna stavka rudarjev na Češkem obsega okoli 200.000 delavcev. Sodijo, da bo stavka trajala le malo časa, ker gredo dnevno milijoni narodnega premoženja v nič. Eksekutiva zveze železničarjev je sklenila manifestacijo v dokaz simpatije s tavkujočimi rudarji. Stavka je dosedaj mirna, ker so stavkujoči sami stavili potrebno moštvo na razpolago za nadzorstvo v rudnikih, vzorno disciplinirani.

Dnevne vesti.

Naš podlistek »Učitelj modrosti« kakor tudi prejšnji podlistki slavnega angleškega pesnika in pisatelja Oskaria Wildea (Valida) so izšli že v dobrem prevodu kot knjiga v založbi Socialne Matice. (O. Wilde: Pravljice) in stanejo 50 kron. Našim bralcem to krasno knjigo toplo priporočamo, obenem jih pa opozarjamo na izdania našega delavskega izobraževalnega društva »Svobode«, na »Staroindijske pripovedke« in najboljši družinski mesečnik »Kres«. Pišite kar na tajništvo SSJ in KDZ v Ljubljani, poštni predal 168, ki vam bo potem ta izdanja priskrbelo!

Oj ta nesrečni dvorski ples. Ker smo navili ušesa hudobnemu »Jutru« zaradi dvorskega plesa, o katerem smo zapisali, da bo prispeval k španski bolezni med povablenci v veliko večji meri kot pa sneg in luže po mestnih ulicah, se to gospod pokrajinski namestnik tako ustrašil naše ugotovitve, da je dvorski ples pre-

klical takoj drugi dan v »Jutru« in s tem dokazal, da smo zadeli v živo.

Gospod pokrajinski namestnik Ivan Hribar je popolnoma okreval in od 6. februarja zopet redno uraduje.

Ministrom bodo znižali dnevnice. Prva sekcija finančnega odbora je stavila predlog, naj se zmanjšajo ministrom dnevnice. Ministri dobivajo namreč za svoje »znojno« delo v narodni skupščini 60.000 K mesečne plače.

Demokrate je že davno zadela kap na možganih. »Jutro«, ki mu očitno zmanjkuje gradiva, je že zopet napadlo socialiste zaradi snega in luže po mestnih ulicah. Tisto »Jutro«, ki se kar ne more uživetj v svoj mrtvaški položaj, je pozabilo, da je dr. Tavčar odgovoril cinično lansko leto deputaciji, ki je prišla zahtevati, da napravijo demokrati red po mestnih ulicah, ki ji naj očistijo snega: »Ja, veste gospodje, Bog ga je dal in Bog ga bo vzel!«

Korupcija je na vseh koncih in krajih. Za stradajoče v Rusiji ni dala naša vlada niti lica na razpolago. Naš nekdanji poslanik v Petrogradu, sedaj poslanik v Parizu, gospod Spalajkovič je celo izrekel na konferenci Zveze narodov v Ženevi, ko je poročal dr. Nansen o strahoviti lakoti v Rusiji, celo sledeče krilate besede: »Bolje je, da umre 20 milijonov ljudi od lakote, kot pa da bi pomagali sovjetski vladi!« Za same pogribovalne čete, zloglasne caristične Wranglovce, ki so strah in trepet naših ljudi ob meji zaradi svojih nasilnosti, smo pa izdali v preteklem letu samo 720 milijonov kron.

V naši narodni skupščini prirejajo gledališke predstave. Na seji narodne skupščine 3. t. m. je prišlo do hurnega incidenta med poslancem Ivaničem in poslancem Beninom, ker je prvi očital drugemu, da je kot mlad fant kradel žlice. Benina je nato pričel kričati, da je Ivanič svinja, nakar ga je dejansko naskočil, da so ju morali ločiti navzoči poslanci. Taki incidenti so v naši narodni skupščini na dnevnem redu, zato pa tudi ni čuda, da deluje državni aparat pod vsako kritiko.

Avtomobilna prometna d. d. v Ljubljani naznanja, da je morala radi velikanskega povišanja tvorniških cen pri vseh tehniških potrebščinah zvišati vozne cene na progi Škofja Loka - Železniki za ca. 50%. Povišanje nastopi v veljavo na dan 8. februarja t. l.

Okrepitev lastnega združnega kapitala mora smatrati vsak preprčan združnik - za prvi pogoj združnega gibanja. -

»Nekdaj sem jo imel,« je odgovoril puščavnik. »Imel sem popolno znanje o Bogu. Ampak v svoji norosti sem se ločil od njega in ga delil z drugimi. Ampak še zmerom je znanje, ki mi je ostalo, bolj dragoceno od škrlata in od biserov.«

In ko je mladi razbojnik to zaslišal, je zagnal proč škrlat in bisere, ki jih je nosil v rokah in izvlekel kratek meč iz ukrivljenega jekla rekoč: »Daj mi takoj znanost o Bogu, ki jo imaš, sicer te ubijem. Zakaj ne bi ubil človeka, ki ima večji zaklad od mene?«

In puščavnik je razprostrl roke in dejal: »Ali bi ne bilo bolje zame, da stopim v vežo božjo in ga slavim, kot da živim na svetu, ne da bi imel znanost o njem. Ubij me, če hočeš, ampak znanja o Bogu ne odstopim.«

In mladi razbojnik je pokleknil in ga prosil, ampak puščavnik mu ni hotel govoriti o Bogu in ni mu hotel izročiti svojega zaklada; in mladi razbojnik je vstal

in dejal puščavniku: »Naj bo kakorkoli. Napotim se v mesto sedmerih grehov, ki je oddaljeno le tri dni hoda odtod, in za moj škrlat mi odstopijo nasladi in za moje bisere mi prodajo razkošje.«

Pa je vzel svoj škrlat in svoje bisere in odhitel.

In puščavnik je kričal za njim in mu sledil in ga rotil. Tri dni je sledil razbojniku na cesti, proseč ga, da se obrne in da ne vstopi v mesto sedmerih grehov.

Od časa do časa se je ozrl mladi razbojnik na puščavnika in ga klical rekoč: »Ali mi daš svoje znanje o Bogu, ki je bolj dragoceno od škrlata in biserov? Če mi ga daš, ne pojdem v mesto.«

In vselej je odgovarjal puščavnik: »Vse, kar imam, ti dam, le tega ne. Zakaj tega ne smem oddati.«

In v mraku tretjega dne sta dospela do velikih škrlatnih vrat mesta sedmerih grehov. In iz mesta se je razlegal hrup in glasen krohot.

In mladi razbojnik se je smejal odgovoru in hotel potrkati na vrata. V tem pa je skočil puščavnik predenj in ga zgrabil za oblačilo rekoč: »Razprostri svoje roke in položi jih okrog mojega vratu in pritisni svoje uho na moji ustni, pa ti dam, kar mi je ostalo znanja o Bogu.«

In mladi razbojnik je obstal.

In ko je puščavnik oddal svoje znanje o Bogu, se je zgrudil na zemljo, se razjokal in globoka tema mu je zastrla mesto in mladega razbojnika, da jo ni več videl.

In ko je ležal na tleh in jokal, je opazil nekoga zraven sebe. In tisti, ki je stal poleg njega, je imel železne noge in njegovi lasje so bili kakor mehka volna. Pa je vzdignil puščavnika rekoč: »Dosljej si imel popolno znanje božje. Odslej boš imel popolno ljubezen božjo. Zakaj plašaš?« Pa ga je poljubil.

Za gladujočo Rusijo.

(Poziv amsterdamske internacionale.)

Sodrug, iz stradajoče Rusije v zadnjih tednih došla poročila prekažajo vse dosedanje vesti. Pomoč, ki so jo poslale združene delavske zveze iz Evrope in Amerike za te od lakote obiskane kraje, ne zadostuje niti za polovico gladujočega ljudstva.

Za 10 milijonov odraslih in otrok ni nobene rešitve, ti se nahajajo že čez pol leta v obupnem stanju in ti gredo v gotovo smrt, če ne bodo evropske države priskočile z vsemi sredstvi takoj na pomoč. Iz Bušuluka v Samari prihajajo grozna poročila. Ljudstvo je tam snedlo že vse mačke in pse in druge živali. Celo mrličje jedo in reveži, ki jih ponoči izkopljejo iz grobov. Matere morijo svoje dojenčke in otroke, da jim ni treba gledati njih žalostnega pogina po lakoti. Ljudje jedo kruh, ki je narejen iz zemlje, drevesne skorje in korenin, če jim pa še tega zmanjka, potem jedo slamo s streh in drevesno skorjo.

Da je pa lakota tako strašna, je vzrok v tem, da je lanska suša pokoučala skoro vso žetev na ozemlju, veliko večjem kot je bila prejšnja država Avstro-ogrska. Na vseh koncih primanjkuje pa prevoznih sredstev. Sovjetska vlada se sicer trudi na vso moč, da bi olajšala bedo, pa njena pomoč je nezadostna. V enem samem okraju je umrlo 90% vseh otrok. Mednarodna delavska zveza je vzel v svojo preskrbo 40.000 otrok. Za 70.000 drugih otrok je prehrana nezadostna. 103.000 otrok je pa popolnoma predano svoji žalostni usodi. Kje so potem še odrasli ljudje?

Mednarodna delavska zveza je sedaj ustanovila živilska skladišča in javne kuhinje, kjer se bo gladujočim ljudem hrana delila. Zato je dolžnost vsakega delavca, ki ima človeški čut v sebi, da denarno prispeva, da bo to mednarodno delavsko podjetje imelo uspeh.

Na koga se naj obrnejo oči nesrečnikov? Na Vas, delavci! Na Vas gleda 100.000 in še več nedolžnih bitij v tišem upanju, ali se jih boste usmislili in jih tako rešili grozne smrti od lakote!

(Slede podpisi mednarodne delavske zveze v Amsterdamu.)

Gorenji poziv je poslal Amsterdam Uniji slov. rudarjev v Zagorju s prošnjo, naj gre takoj na delo, da odvrnemo vsaj košček nesreče, dokler je še čas. Rotimo sodruge, naj ne ostanejo kamen nasproti groznemu trpljenju, ki gre nad ruski proletariatom. Pojdite vsi na delo in nabirajte prispevkov, v denarju, živilih, v zdravilih... Podružnice USR naj pošljejo prispevke z natančnimi seznami, potrjenimi s štampiljko, unijskemu vodstvu v Zagorje. Darove sprejemajo vse naše politične in strokovne organizacije, sprejema jih tajništvo SSJ v Ljubljani in uredništvo našega lista.)

Ljubljana.

Bilo srečno! Poročil se je danes zjutraj župan sodrug dr. Ljudevit Perič z gđc. Cirilo Golijevo iz ljubljanske rodbine. Mlademu paru želimo v novem stanu srečo in mir!

Vse ljubljansko občinstvo, zlasti na sodruge, opozarjamo na današnji nastop Zikovega kvarteta v Filharmoniji. Na sporedu so: Smetanov kvartet »Iz mojega življenja«, Beethovnov kvartet op. 18 in Dvořakov klavirski kvintet, pri kate-

rem sodeluje tudi skladatelj J. Ravnik. Komur je do resne glasbene prireditve gotovo ne bo izostal!

Matura na Tehniški srednji šoli v Ljubljani. Na višji stavbni šoli, ki zaključuje šolsko leto z zimskim semestrom, se vrše zrelostni izpiti meseca februarja in marca. Dne 4. t. m. so pričeli s pismenimi in stavbnimi nalogami, ustni zrelostni izpiti pa so določeni na dan 4. marca.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani, opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo, dne 8. februarja 1922 ob 20. uri v mali dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta šte. 12 prilično, desno.

Opisi.

Trbovlje. Dne 1. februarja se je vršil shod v dvorani Delavskega doma, na katerem je poročal sodr. Krušič. Shod je bil sijajno obiskan. Sodrug Krušič nam je poročal o poteku pogajanj s Trboveljsko premogokopno družbo. Obrazložil nam je, kakšne težkoce so imeli, ker so se naši zastopniki sklicevali na pogodbo, sklenjeno dne 19. januarja 1920, in na točko 8, katere pa družba ni hotela priznati. Namreč: točka 8. se je glasila, da se morajo plače vsake tri mesece urediti po cenah živlenskih potrebščin. Toda dotični, ki so bili lanskega leta pri pogajanjih, niso do meseca oktobra zahtevali regulacije plač. In tako je gori imenovana družba trdila, da 8. točka ni več veljavna. K besedi se je javil tudi bivši komunist Podstudenšek iz Hrastnika. Možakar, kateremu so se hlačke tresle, ko so par komunistov zaprli in je v »jugoslaviji« hitro izjavil, da ni bil nikoli komunist, dasi ravno... Zabavljaj je čez Unijo slov. rud. ter med drugim dejal, da so pogajanja trikot Cobalov. Jaz pa pravim, to je trik, ki se tudi njega tiče, ker je moral on kot delavski zaupnik gotovo vedeti, da je 8. točka pogažena, ker dne 3. novembra so imeli pogajanja z imenovano družbo v Trbovljah ali popolnoma brez uspeha. In sedaj je porabil priliko, ter skočil Uniji slov. rud. za vrat. Oglasila sta se še dva njegova pristaša, tudi iz Hrastnika, k besedi, ter blatila na ravno isti način Unijo slov. rud. Aplavdirali sta jim pa dve že zelo dobro znani dami — tudi iz Hrastnika. Njuna moža sta pa doma za štedilnikom sedela in željno pričakovala, da se njiju ženi povrneti ter poročata, kako so kaj udrihali po Uniji slov. rud., ki nam je izbojevala vsekakor, kar je največ mogla. — Eden, ki vso stvar zasleduje.

Velenje. Pri nas so odpustili sredi decembra okoli 20 zunanjih delavcev pod pretvezo, da jih imajo preveč. Da pa ni res, je že to dokaz, da morajo jamski, čeprav neradi, zunaj delati. Tako postopa državni rudnik, če pa intervenirajo za te brezposelne, pa pravi g. dvorni svetnik, da ima rudnik primanjkljaj in se, če te delavce sprejme, še bolj zadolži itd. Gospodje, jaz pa pravim: v velenjskem rudniku nimate povoda, vreči niti enega delavca na cesto. Zakaj? Zato, ker imamo tukaj nekaj takšnih, ki imajo precejšnjo posestva in bi lahko živeli brez rudnika. Druge vrste jih je pa precej, to so namreč mali posestniki, ki ne morejo lahko brez rudnika živeti ali vendar jim nič ne škoduje, če dobe par mesecev v letu dopusta, posebno ob poletnem času. Za to zahtevamo, da sprejmete teh par ljudi nazaj v službo, zahtevamo, ker prosili smo že dovolj. — Rudar v imenu mnogih.

LJUBLJANSKI TRG.

Mesa pretečeni teden ni primanjkovalo. Goveje meso I. vrste 38 do 42 K, na trgu po večini 34 do 36 K ter 28 do 30 K. Telečje meso 40 K, svinjsko 46 K, hrbet brez priklade 60 K. Slanine je dovolj po ceni 74 do 80 K kg; mast 85 K kg.

Mleko liter 10 K, surovo maslo 140 kron, čajno maslo 180 K. Jaje na trgu zopet primanjkuje; plačujejo se po 8 do 9 kron komad. Mestna aprovizacija razprodaja jajca vsak dan dokler traja še zaloga po 6 K komad na Poljanski cesti šte. 15.

Sadje na trgu ima sedaj sledeče cene: Jabolka 18 do 24 K kg, oranže 4 K komad.

Mlevski izdelki slone na ceni 24 K za moko št. 0, najslabše črna moka 17.50 K, ješprenj 20 K, otrobi 8 K, koruzna moka 17 K, ajdova moka 26 K. Pšenica 17 K kg, rž 13.50 K, ječmen 12.70 K, oves 12.50 K, proso 9 K, koruza 13 K, fižol 14 do 15 K, leča 37.50 K.

Zelenjava ima vsled letošnjega pomankanja visoke cene. Čebula 20 K, krompir 6 K; mestna aprovizacija 5 K. Dotične stranke, ki nimajo zadostne zaloge krompirja do jeseni, naj se pravočasno preskrbe s krompirjem pri mestni aprovizaciji dokler traja še zaloga.

Špecerijsko blago: slabša kava 96 K, kava I. vrste 160 K kg, kristalni sladkor 56 K, v kockah 60 K, riž od 30 do 44 K po kakovosti, namizno olje 96 K, jedilno 84, slabša paprika 60 K, boljša 150 K kg, petrolej 20 K liter, testenine 32 do 36 K.

Po svetu.

Dosedaj so potekle volitve papeža brezuspešno. Bile so že štiri volitve, toda dosedaj brez uspeha. Papežev tajnik Gaspari daje svojim tovarišem malo hrane, to pa zaradi tega, da bi jih prisilil do čimprejšnje ugodne volitve. Med božjimi namestniki vladajo čudna razpoloženja, ki dokazujejo, da so tudi kardinali krvavi pod kožo. Nad sikstinsko kapelo se je dvignil že štirikrat črni dim, ki naznanja po stari tradiciji, da sežigajo po brezuspešnem glasovanju oddane glasovnice. Med kardinali se je pokazala velika razcepljenost glasov, ker obstojajo številne frakcije, izmed katerih stremlje vsaka, da bo izvoljen papež iz njenih vrst.

— Nemški duhovni molijo za njegovo veličanstvo kajzerja. Da piha v Nemčiji še vedno monarhistični veter, dokazuje sklep duhovnov v Potsdamu. Zveza potsdamskih duhovnov je namreč soglasno sklenila, da začno znova moliti za njegovo veličanstvo kajzerja. Sledečo frazo bodo »pripopali« k svojim molitvicam: »Prosimo te, stoji na strani našega ljubega kajzerja, ki je daleč od nas.« Nekateri republikanski člani nemškega državnega zbora so jako ogorčeni nad tem sklepom potsdamske duhovščine. Izjavili so, ker je cerkev v Nemčiji še vedno zvezana z državo in ker so duhovni plačani od pruske vlade in ne od kajzerja, je izdajalstvo proti sedanjí vladi, če molijo za »preljubega cesarja«. Taki so ti oboževalci kronanih krvolokov. Za tiste milijone nemških pohablencev, katere je kajzerjeva militaristična mašina poglajala v peklo ne zinejo hinavske duše nič, toda za starega zločinca, ki bi moral biti že davno postavljen k zidu z naročilom, da zre v šest puškinih cev, pa molijo lopovi. Ako ni ta molitev blasfemija, potem ni nobena stvar.

— Kapitalistične vlade sprejemajo pod svoje okrilje s krvjo oškropljene rabljane. Iz Washingtona poročajo, da je

ameriška vlada dovolila Gregorju Semenu priti v Zedinjene države za dobo 6 mesecev. Poskusi, da se mu dovoli vstop na ameriško ozemlje, se delajo že dalj časa, toda vsa zadeva je bila zavita v tajnost. Okoli tamošnjih bankirjev bo iskal posojilo za vprizoritev revolucije v Sibiriji prihodnjo pomlad proti boljševikom. Stopil bo v zvezo z generalom Wranglom in vsi kontrarevolucionarni caristični elementi bi se dvignili ob istem času proti sovjetski Rusiji. Bankirji imajo lepo priliko, da se na lahek način iznebe nekoliko milijard. Iz drugega vira poročajo, da bo čez Amerika dobila Semenova sem radi tega, da reši Sibirijo njegove navzočnosti. Dokler se bo nahajal tam, bo orodje v rokah japonskega militarizma in bo prizadeval sibirski republiki vedno nove težkoče. — Semenov ima več žen, kar gotovo ne bo po godu ameriškim moralistom, ki so prizadejali svoječasno toliko težav Maksim Gorkiju in pozneje opernemu pevcu Baklanovu. Ampak Semenov je v službi kapitalizma, zato bodo njemu grehi, ki so res grehi, odpuščeni. Semenov je eden izmed največjih brutalnežev, ki so igrali kontrarevolucionarno vlogo v ruski civilni vojni. Na stotine oseb je dal pometati v vodnjake, na stotine so jih njegovi rablji na razne načine pomorili. Na take, s krvjo oškropljene karakterje, se opira kapitalizem s svojim militarizmom v boju proti zavednemu delavstvu, ker se je predrznilo postaviti v Rusiji in v Sibiriji svojo vlado.

— Japonska bo izdala v tem letu 323.500.000 dolarjev za militarizem in 28.000.000 dolarjev za šolstvo. Pri tem se ne sme pozabiti, da služi mnogo izmed teh 28 milijonov dolarjev tudi militarizmu, kajti tudi v šolah vežbajo mladino za ubijanje in ji vlivajo militaristični duh. Ampak razlika je kljub temu zanimiva.

— Diplomacija bo reševala svetovna ekonomska vprašanja na konferenci v Genovi v Italiji. Povabljeni sta tudi Rusija in Nemčija. Konferenca v Cannesu, je bila usodna za Briandovo ministrstvo. Lloyd George tira barko angleške diplomacije dalje in dalje, kljub zamotanim za-

devam, ki jih ima tudi Velika Britanija dovoli. Vsaka konferenca kapitalističnih državnikov pomaga kapitalizmu iz kaosa. Tudi genevska mu bo pomagala, s to razliko, da bo morda pomagala tudi Rusiji. Med ekstremisti v ruski komunistični stranki narašča strah, da bo postal kapitalizem nevaren Rusiji. Zinovjev pravi, da je mešetarjenje s kapitalističnimi državniki za Rusijo nevarnejše, kakor pa odprt boj z orožjem. Kljub tem elementom bo Rusija pozdravila vsak sporazum, čašten za Rusijo, ki ga bo mogla skleniti s kapitalističnimi državami. Oglasili pa so se caristični elementi v Parizu, Londonu in Rimu, ki pravijo, da so zapadne države napravile neodpušljiv greh, ker so pozvale na ekonomsko konferenco v Genovo tudi zastopnike ruske sovjetske vlade. Ti ljudje še vedno sanjajo o zlatih časih, ko so zanje garali mužiki in delavci, oni pa so se zabavali v Petrogradu, Moskvi ali pa v inozemstvu. Njihov argument je, da če kapitalistične vlade vztrajajo še en čas in spomladi financirajo in oborožijo čete kontrarevolucionarnih generalov, bo sovjetska vlada morala paсти. Gospodje aristokrati pozabljajo, da nam pripovedujejo to povest že ves čas od leta 1918. Angleži, ki so previdni, ne žele financirati novih poskusov za strmogavljenje sovjetskega režima. V Londonu so mnenja, in ne po krivici, da bi prememba režima v Rusiji evropski kaos še povečala in da bi nastala v Rusiji in morda tudi v nekaterih drugih deželah popolna anarhija. Ker je sovjetska vlada spreminila svojo ekonomsko politiko, ker je pripravljena dati koncesije, trgovati z inozemstvom po kapitalističnem pravcu in obnoviti trgovske pogodbe ter stopiti v diplomatske stike, imajo angleški kramarji upanje, da bodo morali dosedanjim korakom nazaj, ki jih je storila sovjetska vlada, slediti nadaljni koraki. To se pravi, Rusija bo stopnjevala postala tekom let moderna kapitalistična država. Tako vidimo, da žive ljudje od upov na vseh koncih in krajih v vseh sferah življenja. Razvoj pa melje to družbo naprej in naprej in jo približuje zrelosti za socializem.

UTRINKI.

Spolnost ubija samo tiste, ki imajo preveč časa na razpolago. Zato je boj proti lenobi tudi pri rešitvi ženskega vprašanja prvi pogoj k uspehu. To tembolj, ker je običajno tudi najprirednejša žena — lena, lena duševno. Ves dan dela, še ponoči nima miru — toda samo telesno, z glavo noče delati.

Tudi kadar mislimo, delamo. Čim pravilnejše mislimo, tem napornejše delamo. To delo tudi utruja, včasih kar boli!

Povej to vsem tistim, ki jih hočeš osrečiti. Naj delajo vedno, z rokami in z glavo, pa bodo imeli srečo v svojem srcu, od koder jim je noben »vihar« ne izruje. Posebno ne tisti spolni viharji, ki delajo lenuhom toliko skrbi in škandalov.

V vojnem času vzame vlada mirne in dobre ljudi, jim potisne puške v roke in jih uči, kako je treba ubijati druge ljudi. Toda vsake vojne je enkrat konec. Fantje pridejo domov, kolikor ni ubitih, oddajo puške in se vrnejo v civilno življenje. Vlada smatra, da morajo poslej biti ravno tako dobri kakor so bili prej, dokler se niso učili moriti. Koliko pa je takih, ki oddajo s puškami vred tudi zverski čut, katerega so se našli v morilski šoli? V vseh državah še ni bilo nikdar toliko umorov kakor jih je ravno zdaj po vojni. Nedolgo tega so pisali nemški časopisi, da je bivši poročnik hladnokrvno ustrelil svojo nosečo ženo in nekega neznanca. Pred par dnevi je mlad fant, tudi bivši vojak, ki je bil z ameriško ekspedicijo v Sibiriji, ustrelil dve sestri, ki sta stanovali v isti hiši kot on. Po mnenju zdravnikov je fant imel pretresene živce, ampak imeli so ga za neškodljivega. Strašne so posledice vojne. Lahko je ljudem zbuditi zverski instinkt ubijanja, ali težko ga je potem zatreti. Civilizacija je velika farsa.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Dr. Ljudevit Perič

Cirila Golia

poročena

Ljubljana, dne 6. februarja 1922

Citajte velezanimivo študijo
Dr. Oto Bauer - Uratnik
Pot k Socijalizmu.
Cena 1 din.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja

iz slovenskih premogovnikov

velen'ski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo vporabo kakor tudi za industrijska podjetja
in razpečava

Ia čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo vporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ulica 19.

== Večje industrijsko podjetje na Hrvaškem ==
išče nekaj

ključavničarjev, strugarjev, kotlarjev in mizarjev.

Stanovanje pripravljeno. Ponudbe naj se pošljejo:

J. Mahorko, d. z o. z., Maribor, Slovenska ulica št. 8.

Iščejo se:

**2 železostrugarja, dobre moči,
2 strojna ključavničarja,**

izurjena v svoji stroki. Neoženjeni ponudniki imajo prednost. Ponudbe je poslati pod šifro „premogovnik“ na upravništvo „Napreja“.